

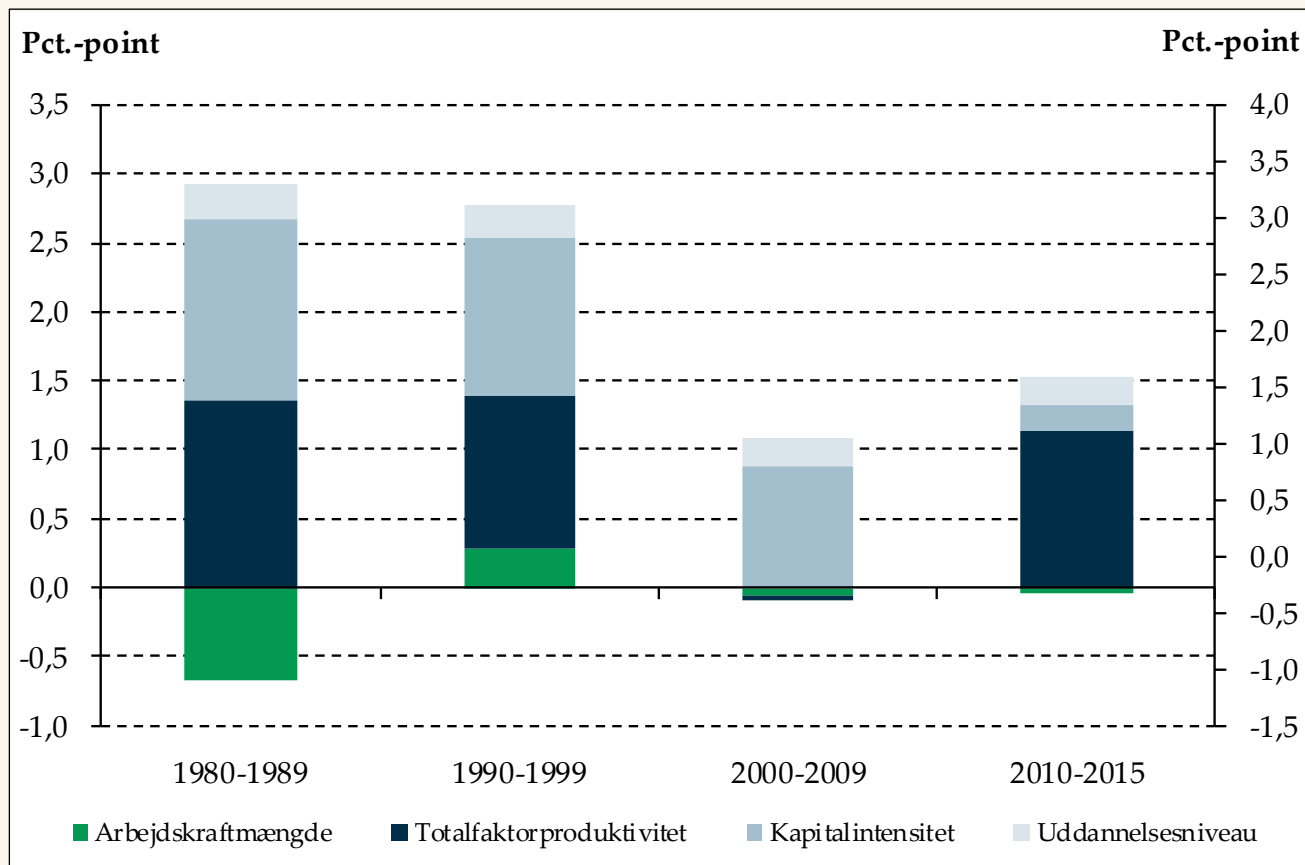
Produktivitet

Mette Hørdum Larsen,
økonom i LO

Produktivitetsseminar, DØRS
Mandag d. 24. april, 2017

Solid og varig vækst sikres via produktiviteten

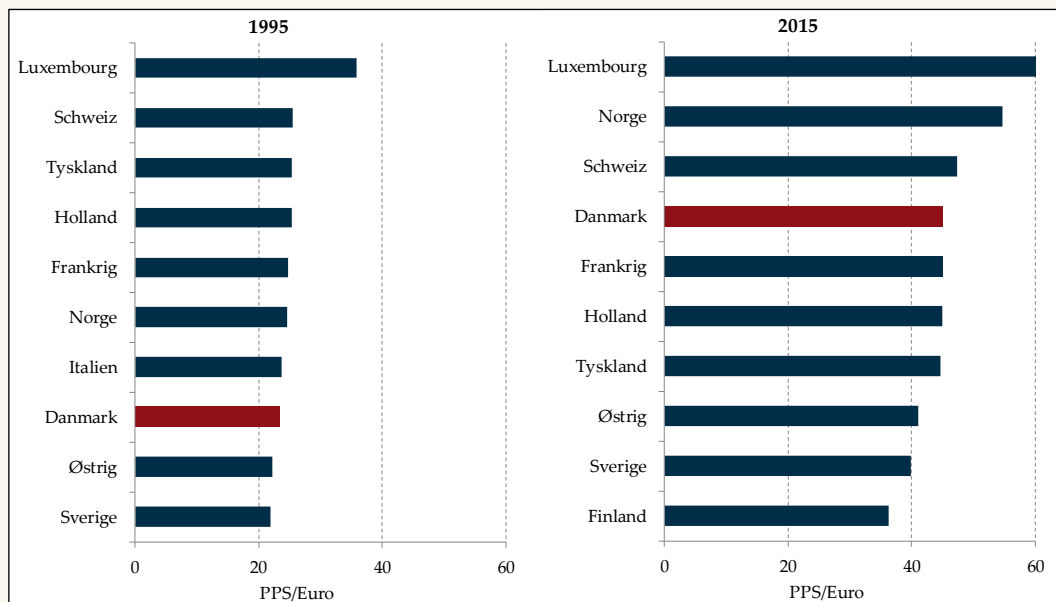
Gennemsnitligt bidrag til BVT-vækst

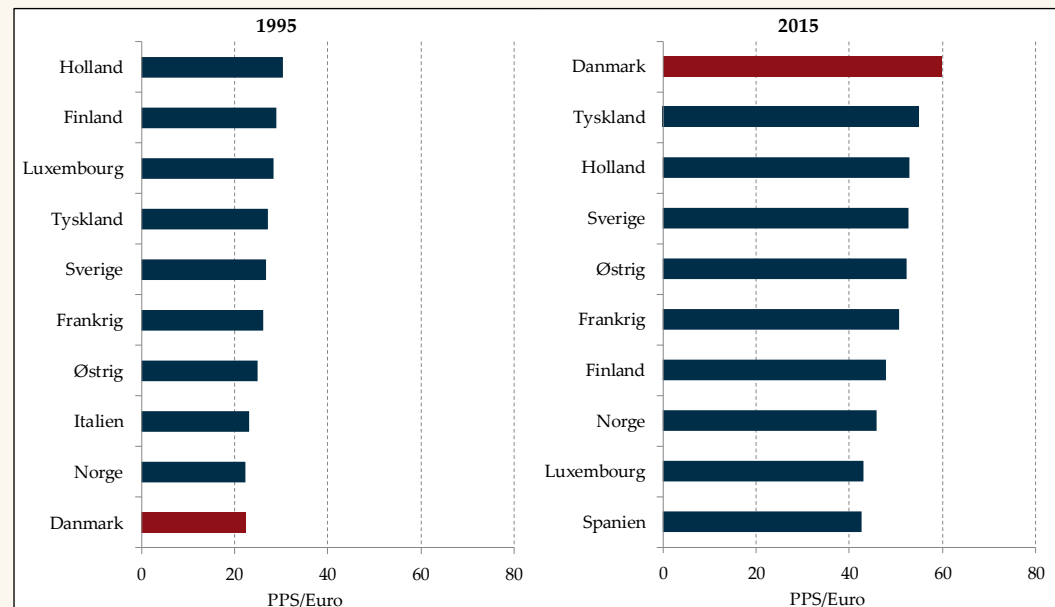
Anm.: Data er for den markedsmæssige del af økonomien.
Kilde: Danmark Statistik.

Danmark blandt Europas mest produktive lande

Produktivitet, hele økonomien, top10 i Europa

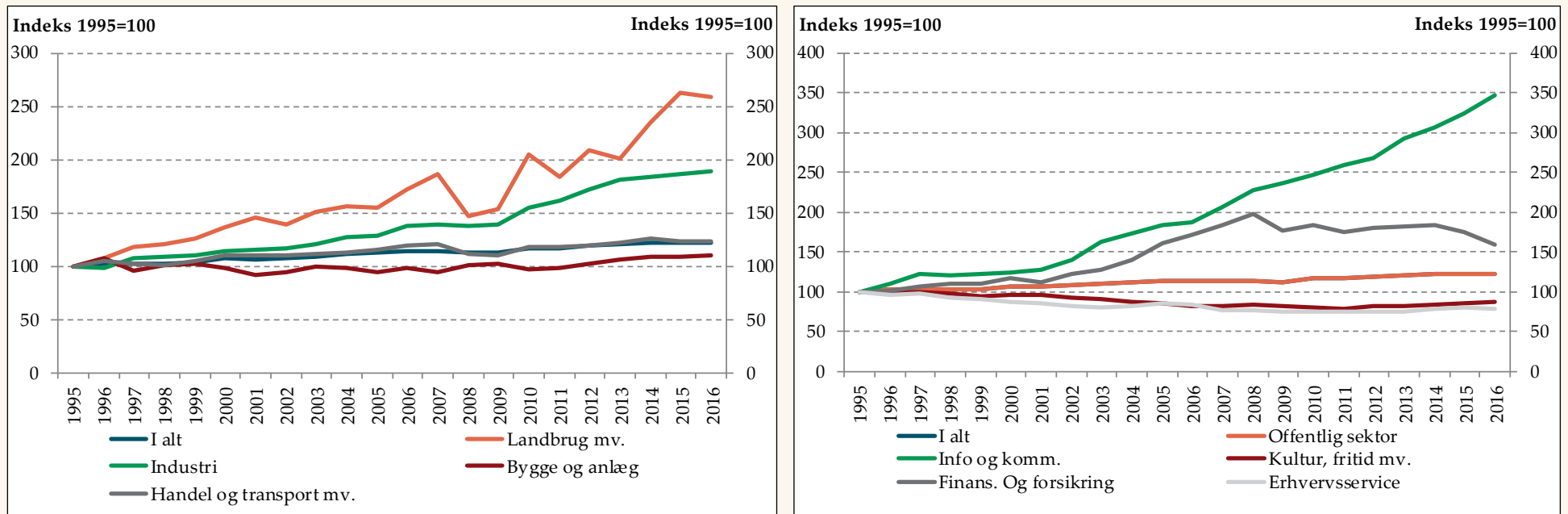
Produktivitet, fremstilling, top10 i Europa

Anm.: De 10 mest produktive lande i Europa. Data er BVT pr. arbejdstime for hhv. hele økonomien, målt i købekraftkorrigerede, løbende priser. Der er kun medtaget lande, hvor data forefindes i begge år. Dvs. for relevante lande mangler der i øverste figur data for Irland og Belgien, og i nederste figur for blandt andet Irland, Belgien og Schweiz.
Kilde: Eurostat og egne beregninger

Produktivitetsudviklingen meget forskellig på tværs af brancher

Produktivitetsudviklingen, diverse hovedbrancher

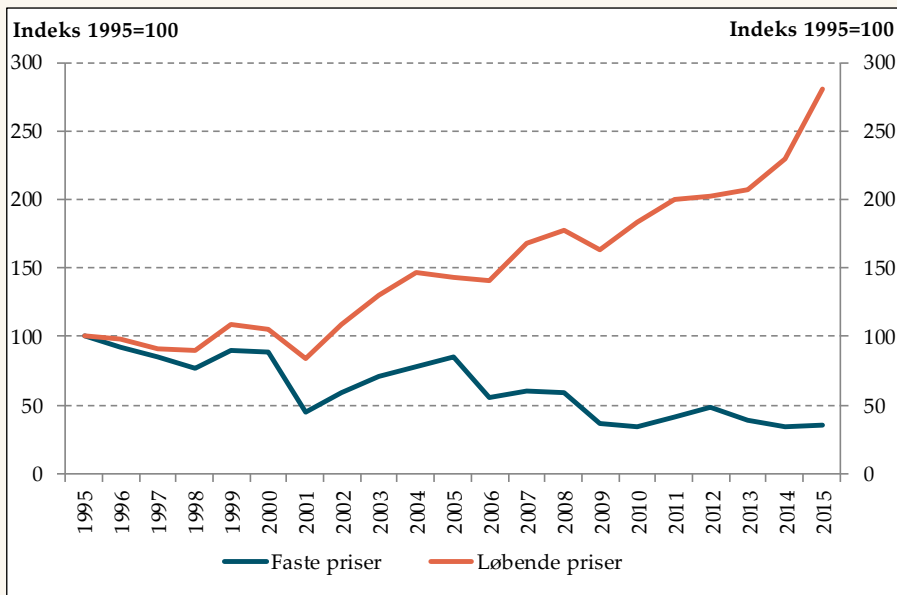
Anm.: Produktiviteten er her målt som bruttoværditilvæksten i faste priser, kædede værdier pr. præsteret time.

Kilde: Danmark Statistik og egne beregninger.

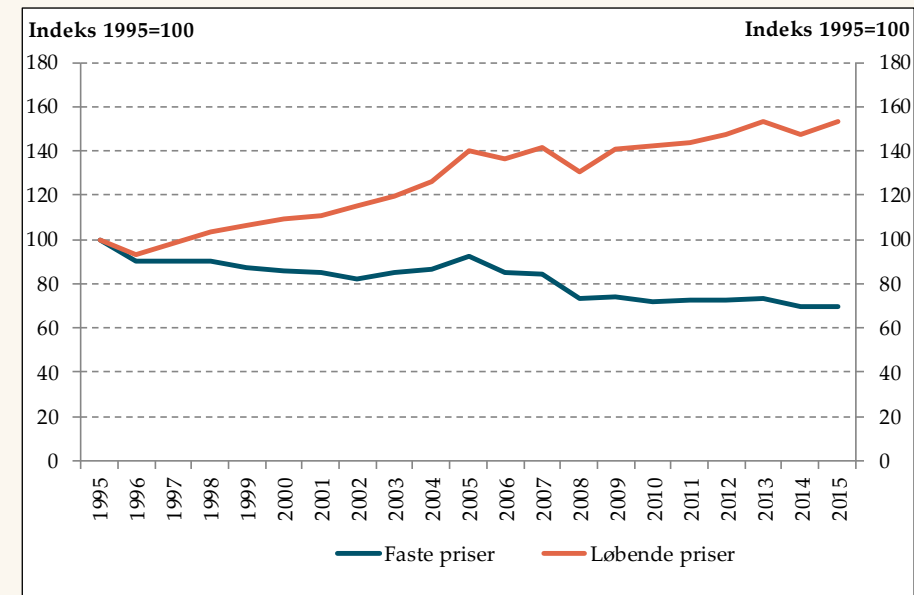
Skyldes forskelle performance eller måleproblemer???

- Kendt at produktivitetsvækst i service er lavere end i industrien
- Produktivitetskommission: Flere brancher med målevanskeligheder pga. problemer med at korrigerer for kvalitetsudvikling i deflateringen (b&a, privat service, off. sektor)
- Er det tilfældigt, at det også er de brancher, der har haft en meget svag eller ligefrem negativ produktivitetsvækst de sidste 20 år?
- Eksempler nedenfor viser store korrektioner, når der deflateres - men er det korrekt?

Produktivitetsudviklingen, reklamebureauer

Produktivitetsudviklingen, rengøring mv.

Anm.: Produktiviteten er her målt som bruttoværditilvæksten pr. præsteret time.

Kilde: Danmark Statistik og egne beregninger.

Også store forskelle i produktivitsudviklingen inden for hovedbrancherne (1)

Hovedbranche: Industri

Produktivitsvækst, gns. årlig vækst, pct.

	1995-2015	1995-1999	2000-2004	2005-2009	2010-2015
Hele økonomien, i alt	1,0	1,0	1,5	0,1	1,5
Industri, i alt	3,0	2,0	3,0	1,8	4,9
Føde-, drikke- og tobaksvarerindustri	1,1	3,1	0,7	0,4	0,4
Tekstil- og læderindustri	2,7	5,0	1,5	2,1	2,3
Træindustri	1,7	-0,8	5,6	-3,1	4,7
Papirindustri	1,8	3,4	0,0	1,5	2,2
Trykkerier mv.	2,5	1,5	3,4	2,8	2,4
Kemisk industri	3,7	5,2	-0,7	6,0	4,4
Medicinalindustri	5,6	14,0	1,1	2,0	5,9
Plast- og gummiindustri	-0,3	0,2	1,1	-0,2	-1,9
Glas- og betonindustri	1,8	0,7	2,4	-0,1	4,0
Fremst. af metal	0,2	-1,1	2,8	-3,9	2,6
Metalvarerindustri	0,0	-3,3	2,4	-1,3	1,9
Elektronikindustri	4,7	5,7	7,9	1,6	4,0
Fremst. af elektrisk udstyr	1,2	-2,1	6,8	-5,3	5,0
Maskinindustri	2,3	-2,3	3,4	2,2	5,4
Fremst. af motorkøretøjer og dele hertil	4,9	2,9	4,4	2,9	8,7
Fremst. af skibe og andre transportmidler	-1,9	-0,4	-0,5	-10,2	2,9
Møbel- og anden industri	3,8	-2,5	3,0	6,4	7,9
Reparation og installation af maskiner og udstyr	2,3	-5,6	2,6	6,5	5,5

Anm.: Produktiviteten er her målt som bruttoværditilvæksten i faste priser pr. præsteret time.

Kilde: Danmark Statistik og egne beregninger.

Også store forskelle i produktivitsudviklingen inden for hovedbrancherne (2)

Hovedbranche: Handel, transport samt hoteller og restauranter

Produktivitsvækst, gns. årlig vækst, pct.

	1995-2015	1995-1999	2000-2004	2005-2009	2010-2015
Hele økonomien, i alt	1,0	1,0	1,5	0,1	1,5
Handel, i alt	1,7	2,3	1,7	1,1	1,7
Bilhandel og -værksteder mv.	1,5	-1,9	3,0	-3,5	7,5
Engroshandel	1,8	4,5	1,9	1,1	0,0
Detailhandel	1,5	-0,2	0,9	2,5	2,6

	1995-2015	1995-1999	2000-2004	2005-2009	2010-2015
Hele økonomien, i alt	1,0	1,0	1,5	0,1	1,5
Transport, i alt	1,4	2,8	1,8	-2,9	3,7
Landtransport	-2,0	-3,0	-1,0	-4,0	-0,1
Skibsfart	9,5	26,2	10,9	-7,5	10,7
Luftfart	11,7	-2,8	-1,1	22,0	29,0
Hjælpevirksomhed til transport	-0,8	-1,8	0,8	-2,8	0,5
Post og kurer-tjeneste	-2,4	-1,1	-1,2	-6,4	-1,1

	1995-2015	1995-1999	2000-2004	2005-2009	2010-2015
Hele økonomien, i alt	1,0	1,0	1,5	0,1	1,5
Hoteller og restauranter	-1,9	-2,5	-4,0	-1,2	-0,1

Anm.: Produktiviteten er her målt som bruttoværditilvæksten i faste priser pr. præsteret time.

Kilde: Danmark Statistik og egne beregninger.

Også store forskelle i produktivitsudviklingen inden for hovedbrancherne (3)

Hovedbranche: Erhvervsservice

Produktivitsvækst, gns. årlig vækst, pct.

	1995-2015	1995-1999	2000-2004	2005-2009	2010-2015
Hele økonomien, i alt	1,0	1,0	1,5	0,1	1,5
Erhvervsservice, i alt	-1,4	-3,3	-1,7	-1,7	0,8
Videnservice, i alt	-1,8	-3,6	-2,5	-1,8	0,5
69700 Advokater, revisorer og virksomhedskonsulenter	-1,3	-3,8	-0,8	-3,9	2,6
71000 Arkitekter og rådgivende ingeniører	-2,9	-3,9	-2,5	-3,8	-1,5
72001 Forskning og udvikling, markedsfølsig	-2,0	-11,4	-15,9	24,8	-1,1
72002 Forskning og udvikling, ikke-markedsfølsig	3,8	0,2	3,7	14,0	-1,0
73000 Reklame- og analysebureauer	-0,2	0,8	-4,1	1,2	1,1
74750 Dyr læger og anden vidensservice	-3,6	-6,0	-2,4	-6,8	0,1
77000 Udlejning og leasing af materiel	3,3	-4,0	3,8	1,2	11,3
78000 Arbejdsformidling og vikarbureauer	0,6	-1,2	-0,7	2,9	1,3

	1995-2015	1995-1999	2000-2004	2005-2009	2010-2015
Hele økonomien, i alt	1,0	1,0	1,5	0,1	1,5
Erhvervsservice, i alt	-1,4	-3,3	-1,7	-1,7	0,8
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service, i alt	-0,6	-2,8	0,4	-1,8	1,7
79000 Rejsebureauer	-5,8	-6,5	-2,9	-14,2	-0,2
80820 Rengøring og anden operationel service	-1,4	-1,5	-0,2	-3,2	-0,9

Anm.: Produktiviteten er her målt som bruttoværditilvæksten i faste priser pr. præsteret time.

Kilde: Danmark Statistik og egne beregninger.

Diagnosen vigtig før behandling

- Er det store målevanskeligheder, der gør, at produktivitetsudviklingen er meget svag/negativ i flere serviceerhverv?
- Hvis ja, er der andre mere retvisende metoder, der kan fortælle os noget om produktivitetsudviklingen i disse erhverv?
- Hvis nej, hvor adskiller Danmark sig fra sammenlignelige lande? Deltid, uddannelsesniveau/-sammensætning, konkurrencebarrierer?

Også store forskelle i produktivitet på tværs af virksomheder inden for snævert definerede brancher

- Reallokering af ressourcer mellem virksomheder vigtig for produktiviteten – et budskab, som DØRS også selv er kommet med (bl.a. Dansk Økonomi, efterår 2013).
- Det danske arbejdsmarked understøtter, at kapital og arbejdskraft hurtigt kan flytte sig hen, hvor behovet er.
- Eksempler på fleksibiliteten på det danske arbejdsmarked, der fremmer produktiviteten
  - Jobmobilitet
  - Tilpasning til ny teknologi gennem efteruddannelse

LO's bud på hvordan produktiviteten kan hæves

Øgede investeringer i uddannelse

- Temaer, som allerede har og vil blive håndteret ved trepartsbordet
- Efterspørgsel på faglært arbejdskraft med stærke kompetencer -> Behov for løft i kvaliteten på de erhvervsrettede uddannelser.
- Større omskiftelighed på arbejdsmarkedet -> Behov for løbende efter- og videreuddannelse gennem hele arbejdslivet. Fleksibel og kvalificeret arbejdskraft kræver et stærkt VEU-system.

Øgede investeringer i teknologi

Dele af erhvervslivet (især SMV'er) døjer med investeringsefterslæb. Indsats skal derfor målrettes denne gruppe:

- Bedre adgang til egenkapital. Skattesats er ikke nødvendigvis afgørende parameter.

Særligt efterslæb på investeringer i teknologi. Tiltag bør derfor målrettes området:

- Nye afskrivningsregler for investeringer i teknologi (eks. småanskaffelser, IT-aktiver mv.)
- Fradragsmuligheder for investeringer i teknologi (eks. F&U, bredbånd mv.)

Hovedpointer og forslag til analyser

- Produktivitetsfremgang vigtig for velstand. Løbende proces hvordan vi arbejder bedre, smartere og mere effektivt.
- Produktivitetsudviklingen meget forskellig på tværs af brancher, inden for brancherne og på tværs af virksomhederne. Derfor giver det ikke mening at konkludere på den samlede produktivitetsudvikling.
- Store målevanskeligheder – er det årsagen til "produktivetsproblemet"?
- Analyser af produktivitetsudviklingen kræver følgende, hvis der skal laves tiltag, der virker:
  - Retvisende billede af produktivitetsudviklingen i og inden for de enkelte brancher
  - Årsagsbestemmelse. Hvad skyldes denne udvikling? Herunder sammenligning med lande, der fx har en kraftigere produktivitetsfremgang inden for disse områder.
  - Hvilke tiltag virker på den baggrund bedst for at fremme produktiviteten?
- Hovedvejen til øget produktivitet er at sikre investeringer i uddannelse og teknologi.